

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 14 september 2023
(OR. en)

12976/23
ADD 3

**Interinstitutionellt ärende:
2023/0323(COD)**

**COMPET 873
MI 742
IND 467
ECOFIN 873
FIN 922
CODEC 1594
IA 225**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	13 september 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	SWD(2023) 313 final
Ärende:	ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN Följedokument till Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om bekämpande av sena betalningar vid affärstransaktioner

För delegationerna bifogas dokument – SWD(2023) 313 final.

Bilaga: SWD(2023) 313 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 12.9.2023
SWD(2023) 313 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

[\[...\]](#)

Följedokument till

Förslag till
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om bekämpande av sena betalningar vid affärstransaktioner

{COM(2023) 533 final} - {SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} -
{SWD(2023) 314 final}

Sammanfattning
Konsekvensbedömning för översynen av direktivet om sena betalningar (direktiv 2011/7/EU)
A. Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?
Varje år utväxlas ungefär 18 miljarder fakturor i EU. Det är fler än 500 per sekund och av dem betalas nästan 50 % sent. Sena betalningar påverkar likviditeten och förutsägbarheten i kassaflöden, vilket i sin tur ökar behovet av rörelsekapital och äventyrar ett företags tillgång till extern finansiering. Till följd av detta påverkas tillväxten och konkurrenskraften, produktiviteten minskar och sannolikheten för uppsägningar och konkurser ökar. Effekterna av sena betalningar är kännbara längs leveranskedjorna, eftersom betalningsförseningen ofta förs vidare till leverantörerna. Små och medelstora företag som är beroende av förutsebara strömmar av likvida medel påverkas i hög grad av dessa negativa effekter. Sena betalningar har också skadliga sociala effekter. Vissa sektorer är mer sårbara än andra för sena betalningar. Detta gäller till exempel byggsektorn. Den grundläggande orsaken till sena betalningar ligger i obalansen i förhandlingsstyrkan mellan en liten leverantör och en stor kund, eftersom sena betalningar är en attraktiv form av kostnadsfri finansiering för gäldenären. De faktorer som orsakar problemet är bland annat otillräckliga förebyggande åtgärder, olämpliga avskräckande åtgärder samt otillräckliga mekanismer för verkställighet och indrivning.
Vad förväntas initiativet leda till?
Allmänna mål: A. Att stärka företagets konkurrenskraft och tillväxt genom att förbättra betalningsdisciplinen för offentliga myndigheter, stora företag och små och medelstora företag. B. Att skydda små och medelstora företag mot de negativa effekterna av sena betalningar genom att fastställa regler som främjar rättvisa och snabba betalningar vid affärstransaktioner. Specifika mål: 1) Att förhindra att sena betalningar uppstår. 2) Att underlätta betalningar i rätt tid. 3) Att stärka företagen och säkerställa mer rättvisa betalningar vid affärstransaktioner.
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå (subsidiaritetsprincipen)?
EU har hanterat sena betalningar vid affärstransaktioner under de senaste 30 åren. Detta initiativ reviderar befintlig EU-lagstiftning (direktiv 2011/7/EU) och kan därför endast göras på EU-nivå. Vissa EU-medlemsstater har antagit strängare regler än de som anges i direktivet. Till exempel att begränsa betalningsfristen i transaktioner mellan företag när borgenären är ett litet eller medelstort företag och att inrätta verkställighetsorgan. För att undvika en ojämn inre marknad i EU är det nödvändigt att se till att reglerna tillämpas på samma sätt.
B. Lösningar
Vilka alternativ finns för att nå målen? Finns det ett rekommenderat alternativ? Om inte, varför?
Alternativ 1: Att förhindra att sena betalningar uppstår Politiska åtgärder enligt detta alternativ syftar till att förhindra sena betalningar genom att säkerställa rättvisa betalningsvillkor. Maximal betalningsfrist fastställs, även för kontrollförfarandet för att kontrollera att avtalskraven uppfylls. Bestämmelser som ger små och medelstora företag utbildning i kredithantering och finanskunskap ingår också. Alternativ 2: Att underlätta betalningar i rätt tid Politiska åtgärder inom ramen för detta alternativ syftar till att ta itu med sena betalningar genom att stärka efterlevnaden av reglerna och säkerställa att betalningsvillkoren respekteras. Det nuvarande direktivets avskräckande åtgärder, nämligen rätten till dröjsmålsränta och schablonersättningen, blir effektivare genom att göra dröjsmålsränta obligatorisk och öka

schablonersättningen. Verkställighet är en viktig drivkraft för problemet med sena betalningar. De alternativ som har bedömts skiljer sig därför åt beroende på de befogenheter som tilldelats ett nationellt verkställighetsorgan som utsetts av EU:s medlemsstater. Alternativet omfattar också synergier med offentlig upphandling för att skydda underleverantörer i offentliga byggentreprenadkontrakt.

Alternativ 3: Att stärka indrivningsmekanismerna, säkerställa rättvisa betalningsvillkor och ge företag inflytande

Politiska åtgärder inom ramen för detta alternativ främjar rättvisa och tillgång till effektiva indrivningsmekanismer om betalningsvillkoren inte uppfylls. EU:s medlemsstater måste inrätta medlingsverktyg som är lättillgängliga för små och medelstora företag och ta itu med oskäligen avtalsvillkor och oskäligen praxis genom sin nationella lagstiftning.

Det rekommenderade alternativet Varje alternativ har potentiella fördelar men medför också vissa risker när det genomförs på egen hand. I konsekvensbedömningen drogs slutsatsen att den rekommenderade vägen framåt består av ett paket med de mest effektiva och ändamålsenliga åtgärderna inom ramen för de tre politiska alternativen. I konsekvensbedömningen drogs också slutsatsen att en förordning är den föredragna formen av rättsakt.

Det rekommenderade policypaketet: 1a+2a+3b

- Begränsning av betalningstiden till 30 dagar för transaktioner mellan företag.
- Förfarande för kontroll eller godkännande med en övre gräns på 30 dagar (utan undantag)
- EU:s medlemsstater underlättar tillgången till utbildning i kredithantering och finanskunskap, inbegripet om digitala betalningsverktyg för små och medelstora företag.
- Dröjsmålsränta är automatisk (begreppet ”rättighet” elimineras), dagen då räntan slutar löpa klagas.
- Schablonersättning för varje transaktion som betalas för sent, vilken höjs till 50 euro för att återspegla inflationen.
- EU:s medlemsstater ska utse organ med ansvar för att se till att lagen efterlevs och genomföra utredningar på eget initiativ eller genom klagomål, som har befogenhet att utfärda administrativa sanktioner och offentliggöra lagöverträdarens namn. Användning av digitala verktyg för ett effektivare genomdrivande.
- I offentliga byggentreprenadkontrakt måste upphandlande myndigheter och upphandlande enheter kontrollera att betalningen till huvudentreprenören har överförts till de direkta underleverantörerna.
- EU:s medlemsstater ska inrätta ett nationellt medlingssystem för att lösa betalningstvister vid affärstransaktioner.
- EU:s medlemsstater ska ta itu med frågan om oskäligen avtalsvillkor och otillbörligen metoder genom sin nationella lagstiftning.

Vad anser de berörda parterna? Vem stöder vilka alternativ?

Resultat av samråden: 939 svar till SMF-panelen, 117 svar till det offentliga samrådet, 137 svar på uppmaningen att inkomma med synpunkter och flera möten med berörda parter. Nästan 83 % av SMF-panelen och 36,7 % av deltagarna i det offentliga samrådet stöder begränsningen av betalningsfristen, företrädesvis till 30 dagar. Ett begränsat antal näringslivsorganisationer motsätter sig begränsningen och/eller kräver undantag för vissa sektorer. Nästan 81 % av uppgiftslämnarna i små och medelstora företag bekräftade att räntor och ersättningsavgifter aldrig betalas. 84 % av uppgiftslämnarna i små och medelstora företag ansåg att inrättandet av verkställighetsorgan var användbart eller mycket användbart. Nästan 60 % av de som svarade på det offentliga samrådet höll med om att offentliga myndigheter bör införa mekanismer för att kontrollera att huvudentreprenörerna betalar sina underleverantörer i tid. Inrättandet av ett nationellt medlingssystem fick positiva svar både i uppmaningen att inkomma med synpunkter och i det offentliga samrådet. SMF-panelen samlade också in en omfattande översikt över

otillbörliga metoder för att kringgå lagen.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet?

På aggregerad nivå kommer effekterna att vara gynnsamma för företagen. Kortare betalningstider, uppskattningsvis med 35 %, kommer att frigöra kassaflödet och förbättra förutsägbarheten för betalningar. Mindre marknadsaktörer kommer att löpa mindre risk att drabbas av oskäligen betalningsvillkor och kommer att ha effektiva möjligheter till indrivning om de drabbas av sena betalningar. Kostnaderna för att jaga gäldenärer (uppskattningsvis 340,2 miljoner arbetstimmar, motsvarande 8,74 miljarder euro) kommer att minska avsevärt. Inrättandet av medling skulle göra det möjligt för företag att spara 27 miljoner euro i undvikna domstolsärenden per år. Detta initiativ ökar också rättvisan i affärsförbindelserna. Offentliga myndigheter drar nytta av medlingssystem, både direkt, om de vill lösa en tvist med en leverantör, och indirekt genom att minska belastningen på rättsväsendet. Sammantaget leder detta till en minskning av sena betalningar, vilket innebär färre konkurser och därmed sammanhängande kostnader för statskassan. Konsumenterna påverkas inte direkt av detta initiativ.

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (företag och offentliga myndigheter)?

De flesta kostnader som påverkar alla företag är engångskostnader. Dessa inkluderar uppdatering av standardfakturer för att återspegla nya betalningsvillkor och justerade ersättningsavgifter, uppskattade till 243 miljoner euro. Återkommande kostnader bärs huvudsakligen av gäldenärer som för närvarande betalar sent: automatisk betalning av ränta och (ökad) ersättning, potentiella administrativa böter och förlust av problemfri kredit när de tvingas betala i tid. Dessa kostnader kan undvikas helt och hållet om gäldenärerna betalar i tid. Kostnaderna för statskassan förefaller begränsade och proportionella. Offentliga myndigheter skulle få vissa kostnader för att utse och leda verkställighets- och medlingsorganen. Dessa kostnader uppskattas till 70–105 miljoner euro per år för EU-27 (60–65 miljoner euro för tillsynsorgan och 10–40 miljoner euro för medlingstjänster).

Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?

Konsekvenser för små och medelstora företag:

SMF-filtret klassificerar detta initiativ som ”mycket relevant”. Det rekommenderade alternativet stöddes av små och medelstora företag i SMF-panelen och i det offentliga samrådet. Alla små och medelstora företag förväntas dra nytta av initiativet, men mikroföretag, som är mer utsatta för problemet, kommer att gynnas mer. På **borgenärssidan** hindrar sena betalningar företagen från att växa och tvingar dem att slösa resurser. I genomsnitt 5–10 % av det totala administrativa arbetet går åt till att jaga gäldenärer. Det är tid som små och medelstora företag kunde ha använt på ett mer produktivt sätt, till exempel för att få utbildning eller söka nya affärsmöjligheter.

För **gäldenären** gäller att ju större ett företag är, desto mer sannolikt är det att det betalar för sent. I genomsnitt förväntas omkring 41 % av de små och medelstora företagen gynnas av att

betalningsfristen begränsas till 30 dagar. Större effekter förväntas för mikroföretag (50 %) medan begränsningen av kontrollförfarandet till 30 dagar skulle kunna gynna upp till 66 % av de små och medelstora företagen. Att göra ränte- och ersättningsavgifter obligatoriska kommer att förbättra den nuvarande situationen, där 81 % av de små och medelstora företagen och 93 % av mikroföretagen för närvarande aldrig får någon sådan ersättning. Starkare verkställighetsregler kommer att förbättra betalningsresultatet. Åtgärder som stöder underleverantörer i offentliga byggentreprenadkontrakt kommer att ha en positiv inverkan på små och medelstora företag (i genomsnitt läggs 80 % av värdet på ett stort byggprojekt ut på underentreprenad till små och medelstora företag). Nationella medlingssystem kommer att leda till ekonomiska fördelar för de företag som för närvarande förlitar sig på domstolsprocesser, och snabbare tvistlösningar för de företag som för närvarande undviker att gå till domstol för att driva in obetalda skulder.

Konsekvenser för konkurrenskraften: Det rekommenderade alternativets konsekvenser för pris-/kostnads- och innovationskonkurrenskraft förväntas bli positiva. Med ett ökat aggregerat kassaflöde i ekonomin har företagen mer likviditet att investera i innovation eller för att överföra kostnadsminskningar till konsumenterna. Omfördelningen av likviditeten i ekonomin är mer rättvis eftersom varje företag betalar för den likviditet som de behöver och använder. Villkoren för att göra affärer skulle vara mer förutsägbara, vilket skulle leda till ett gynnsammare företagsklimat.

Ur internationell konkurrenssynpunkt kommer företag som importerar eller exporterar att stöta på obalanser i betalningsfristens längd (mellan deras leverantörsskulder och kundfordringar). De förmodade riskerna i samband med dessa obalanser hanteras enligt marknadsvillkor av tillhandahållare av handelsfinansiering (t.ex. kontanter i förskott, remburs). Dessutom begränsas risken för att företag utanför EU underprissätter företag i EU genom att erbjuda långa betalningsfrister på en marknad utanför EU ytterligare av det faktum att många av EU:s partnerländer, såsom Kanada, Förenta staterna, Turkiet och Förenade kungariket redan har regler om sena betalningar.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

Samtliga alternativ kommer att påverka sysselsättningen, rättvisan i företagarkulturen och entreprenörernas välbefinnande. Inget av alternativen kommer att ha en direkt miljöpåverkan. Inget av alternativen kommer att orsaka betydande skada på miljön.

Proportionalitet?

Alla politiska alternativ är förenliga med proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna. De ålägger endast företagen de kostnader som är nödvändiga för att uppnå målen och ger medlemsstaterna viss handlingsutrymme (till exempel vad gäller utnämning av verkställighetsorgan, genomförande av utbildning i kredithantering och indrivningsåtgärder, identifiering av oskälig betalningspraxis). I konsekvensbedömningen identifieras också förkastade alternativ.

D. Uppföljning

Kommissionen kommer att övervaka och utvärdera initiativets effekter fyra år efter den nya lagstiftningens ikraftträdande. Det europeiska betalningsobservatoriet och rapporter som tas fram av medlemsstaterna på eget initiativ eller av tredje part kommer också att stödja övervakningsprocessen för detta initiativ.